

RÖDSPOV. En sällsynt våtmarksart som häckar inom Svartåmyningens naturreservat. Foto: Rolf Molin.

ÖSTGÖTSKA VÅTMARKER UR
ORNITOLOGISK SYNVINKEL

Jan-Åke Holmbring
Tommy Tyrberg

Sammanställning utgiven av Östergötlands läns
Ornitologiska Förening (ÖlOF), med ekonomiskt
stöd från länsstyrelsen i Östergötlands län.

ÖSTGÖTSKA VÅTMARKER UR ORNITOLOGISK SYNVINKEL

Jan-Åke Holmbring
Tommy Tyrberg

I början av 1976 - det europeiska våtmarksåret - diskuterades bland Linköpingsornitologer vilka våtmarker i Östergötland som ur fågelsynpunkt var mest betydelsefulla. Det visade sig då, att utöver de stora välkända lokalerna - Tåkern, södra Roxenstranden, Svenssundsviken och ytterligare några - kunskaperna var bristfälliga beträffande övriga våtmarkers status. Vi beslöt då, att ett försök borde göras att förteckna samtliga de lokaler, som kunde ha något intresse sett ur ornitologisk synpunkt. Det kunde vara häckningslokaler, rastlokaler, lokaler värdefulla för vissa arters näringssök, översomringe- eller övervintringslokaler.

Vi menar, att en sådan sammanställning kan vara till nytta för ornitologiska och andra naturinriktade föreningar samt för myndigheter vid ställningstagande inför exploateringshot som invallnings- eller dikningsföretag, planering av det rörliga friluftslivet och dylikt. Dessutom hoppas vi, att den ornitologiskt intresserade allmänheten kan ha hjälp av förteckningen vid planering av exkursioner till intressanta våtmarkslokaler samt att den skall inspirera och uppmuntra ornitologer för vidare utforskning av sådana lokaler, vars ornitologiska status hittills är dåligt känd.

Materialet till förteckningen är delvis hämtat ur de naturvårdsinventeringar, som under senare år gjorts inom flera kommuner i Östergötland (se s. 48). Detta material har kompletterats med uppgifter från olika publicerade verk och från ett antal ornitologer i olika delar av länet. Slutligen har vi själva bidragit med material ur vår egen erfarenhet.

Vad beträffar materialet ur naturvårdsinventeringarna är detta givetvis mycket ojämnt beroende på intresseinriktningen hos den som utfört inventeringen. Sålunda föreligger en mycket god täckning av värdefulla fågellokaler för en del kommuner, medan upp-

gifterna kan vara synnerligen magra för andra. Då vi sammanställt listan över de olika våtmarkerna, har vi tillämpat principen att hellre ta med för mycket än för litet. Det innebär att de förtecknade lokalerna varierar i storlek från de allra största sjöarna i landskapet till de minsta kärr och myrmarker. Inte endast storleken varierar utan även de olika lokalernas ornitologiska kvalitet. Våtmarker som Tåkern med en fågelfauna av enastående slag har blandats med små gölar och kärr, där kanske endast ett enda par svarthakedoppingar setts häcka. Vi har även i vissa fall tagit med våtmarker, vars ornitologiska status vi inte känner, men där man kan förvänta sig ett intressant fågelliv. Vår förhoppning är givetvis, att sådana lokaler skall bli föremål för utforskning av intresserade ornitologer.

Man kan givetvis fråga sig om det inte alltid föreligger en viss risk att lämna ut uppgifter om häckningslokaler för sällsynta fågelarter. Detta är förvisso sant, men i föreliggande lista meddelas i regel inte mer än vad som finns i de offentliga dokument som naturvårdsinventeringarna utgör. I en del fall har vi medvetet utelämnat uppgifter om sällsynta häckande arter. Dessa undanhållna uppgifter kan - om så är nödvändigt - införskaffas från den referens som ges till varje lokal.

Materialet har behandlats så, att för varje lokal finns en siffra, som är ett uttryck för vår bedömning av lokalens ornitologiska kvalitet. Vi har använt följande fem klasser:

- 4 - internationellt intresse
- 3 - riksintresse
- 2 - länsintresse
- 1 - lokalt intresse
- 0 - ej underlag för klassificering

En sådan klassificering måste givetvis bli subjektiv. Andra ornitologer torde säkerligen bedöma en viss våtmarks status annorlunda. I vissa fall har vi också varit osäkra om vilken klass en lokal skall föras till, vilket framgår av beteckningen 1-2 för vissa områden. För några lokaler finns ett frågetecken efter siffran, vilket även det vittnar om vår osäkerhet vid bedömningen. De våtmarker slutligen som markerats med 0 behöver inte vara av sämre kvalitet än andra. Beteckningen anger endast, att vi saknat tillräckligt underlag för att bedöma den.

Efter klassificeringen följer lokalens namn samt något om dess karaktär - eutrof sjö, oligotrof sjö, mosse, kärr eller liknande - i den mån vi haft kunskap därom. Därefter några ord om lokalens ornitologiska kvalitet som häckningsplats, rastplats eller dylikt. Alla arter som förekommer har givetvis inte kunnat räknas upp, utan vi har försökt att ange några, just för den typen av våtmark karaktäristiska arter. Därefter ges en referens till en naturvårdsinventering eller till annan lämplig publikation eller till enskild person, som svarat för uppgiften (referenserna återfinns på s. 48). Slutligen anges på vilket ekonomiskt kartblad lokalen kan återfinnas.

Sammanlagt har ca 220 lokaler sammanförts i denna förteckning. Någon kanske saknar en eller annan värdefull lokal, andra kanske tycker att någon sjö eller mosse som kommit med inte har de kvalifikationer, som berättigar dess plats i denna lista. Vi är givetvis tacksamma för alla sådana synpunkter. Förteckningen bör endast betraktas som ett försök att samla det värdefullaste vi för närvarande känner till. Om tillräckligt många välunderbyggda förslag och synpunkter på denna förteckning kommer fram, är det vår avsikt att så småningom revidera eller komplettera den.

BOXHOLMS KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
3	Sommen, ornitologiskt område av mycket stort intresse och värde, häckning av bl.a. fiskgjuse, storlom och häger, inom området även många värdefulla mindre sjöar, gölar och myrmarker.	GBn	7F 5e 7F 6b 7F 6c 7F 6d 7F 6e 7F 7b 7F 7c 7F 7d
1	Åsboån, sank dalgång från Strålsnäs till Tuddebo och Kårarp, rastlokal för åtskilliga våtmarksarter, god lokal för rörhöns, knipa, knölsvan och gräsand, tillfälligt brun kärrhök.	GBn	8F 1b 8F 1c 8F 0c
1	Sankmark kring Sättertörpsgölen, häckande arter småfläckig sumphöna, vattennall, möjligen rördrom, rastande brun kärrhök, vadare och änder.	B 42:1	8F 0b
1	Svartån, uppströms Boxholm mellan Laxberg och Lönnhult, god övervintringslokal bl.a. för sångsvan, strömstare och knipa.	JÅH	7F 9a 7F 9b 8F 0b

1	<u>Käxlan</u> , oligotrof sjö, värdefull häckningslokal.	GBn	7F 9c
1	<u>Ledsjöarna</u> , f.d. N. Ledsjön, Vilamossen och S. Ledsjön, större våtmarkskomplex och myrmark, värdefull häckningslokal.	GBn	7F 8b 7F 9b
1	<u>Bisjön</u> , näringsrik sjö, häckande svarthakedopping, vattenrall.	B 43	8F 0c
1	<u>Sankmark vid Ryckelsby</u> , rikt fågelliv.	B 46:8	8F 1a
1	<u>Svartådalen nedströms Dala</u> , vidsträckt mader, häcknings- och rastlokal för många fågelarter.	B 46:17	8F 2b
1	<u>Torrsjön</u> , värdefull häckningslokal.	GBn	7F 9a
1	<u>Danielshammår</u> , kvarndammar med gräsand, knipa, rörhöna m.fl. arter.	GBn	7F 8b 7F 9b
1	<u>Rinnasjön</u> , näringsrik sjö, häckande sothöna, knölsvan m.fl. arter.	GBn	8F 2a
1	<u>Stämman-Åsarp</u> , dalgång med gamla slåtterängar (myrslåtter), tyvärr igenväxande.	GBn	8F 0d 8F 1d
1	<u>Sjögarpesjön</u> , häckande svarthakedopping och knölsvan.	GBn	8F 0a
1	<u>Sågsjön</u> , eutrof sjö, häckande knölsvan, rörhöna m.fl. arter.	GBn	8F 0c

FINSPÅNGS KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
2	<u>Tisnaren</u> , oligotrof-mesotrof sjö av minst länsintresse, ornitologisk inventering önskvärd.	F 16	9G 6b 9G 6c
2	<u>Stora mossen</u> , 2,5 km ² opåverkad våtmark, häckning av trana och ljungpipare, flera mossar i trakten sannolikt värdefulla, men föga kända.	F 22	9F 5h 9F 4h 9F 4i
2	<u>Regnaren</u> , mycket fin oligotrof sjö, häckning av skäggdopping, knölsvan, kricka och årta, tillfälligt förekomst av prutgå, sångsvan.	SG TT	9F 5i 9F 5j 9F 6i 9F 6j
2	<u>Stora Runkan</u> , extrem fattigmossa, orrspelsplats, häckning av ljungpipare.	F 49	9F 3h 9F 3i
2	<u>Ölstadsjön</u> , eutrof sjö, rik fågelfauna, häckning av svarthakedopping och smådopping, förr även svarthalsad dopping.	F 79	9G 1a
1	<u>Ansjön</u> , bl.a. hägerkoloni.	TT	9F 3f
1	<u>Hunn</u> , bl.a. hägerkoloni.	TT	9G 5a 9G 5b 9G 4b 9G 4c

1	<u>Lotorpsån</u> , bl.a. förekomst av kungsfiskare, strömstare.	TT	9G 1a 9G 2a
1	<u>Dovern</u> , föga känd sjö, troligen intressant fågelfauna.	TT	9F 1j 9G 0a
1	<u>Kråken</u> , igenväxt sjö, rastplats för sångsvan, häckningsplats för flera arter, sothöna, vattenrall, skogssnäppa, säv- och rörsångare.	F 23 SG	9F 5i
1	<u>F.d. Lillsjön</u> , sänkt sjö, kärrmark, häckning av trana, i övrigt föga känd, dock flera trankärr i närheten.	F 29	9G 5b
1	<u>Korsån</u> , erosionsdal, rikt fågelliv, häckning av kungsfiskare, förekomst av näktergal.	F 55	9F 2h
1	<u>Grytgölen</u> , liten eutrof sjö, bl.a. rastplats för sångsvan på värsträcket.	TT	9F 3h 9F 4h
1	<u>Tjutensjöarna</u> , bl.a. förekomst av småskrake.	TT	9G 4a 9G 4b
1	<u>Käxten</u> , bl.a. hägerkoloni.	TT	9G 1b 9G 1c
1	<u>Ålsjön</u> , häckning av bl.a. skäggdopping, årta.	SG	9F 6i 9F 6j
1	<u>Avern</u> , bl.a. hägerkoloni.	SG	9F 6h
1	<u>Björken-Västjuten</u> , häckning av skäggdopping, knölsvan, kricka, årta, vattenrall, tillfälligt besökt av sångsvan, snatterand, bergand.	SG	9G 3a 9F 4i 9F 4j
0	<u>Önsjöarna</u> , extrema våtmarksområden, vattenrall och röndrom iakttagna, mycket dåligt kända.	F 27	9G 5a
0	<u>L. Nälern</u> , eutrof sjö, mycket rikt fågelliv.	F 44	9F 3g
0	<u>Emmaån</u> , översvämningssängar, ornitologisk inventering önskvärd, mycket dåligt känd.	F 47	9F 3h 9F 5f 9F 5g
0	<u>Syltkärret</u> , kärr med grunda vattenytter, fiskeplats för häger.	F 84	9F 0j
0	<u>Storgran</u> , kärr med sumpskog, ornitologisk status okänd, undersökning önskvärd.	TT	9G 6b
0	<u>Venamossen</u> , kärr med sumpskog, möjligen häckning av trana.	TT	9G 6a
0	<u>Sättraån</u> , sankängar, föga kända, undersökning önskvärd.	TT	9F 1h 9F 2h
0	<u>Dråsasjön</u> , status okänd.	TT	9F 1f
0	<u>Holpen</u> , " "	TT	9G 3c
0	<u>Bokamossen</u> , " "	TT	9F 4h
0	<u>Börgölsån</u> , " "	TT	9F 4i 9F 3j

KINDA KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
2	<u>Striern</u> , Kinda-bygdens förnämsta fågelsjö och våtmarksområde, eutrof sjö med täta vassar, flyttfågellokal och häckningslokal för många fågelarter.	K 20	7F 8j 7F 7j
2	<u>Järnlunden</u> , eutrof sjö, häckning av bl.a. fiskgjuse, häger, kricka, skrattnås, skäggdopping, storlom, tillfälligt besökt av blåsand, roskarl, rödspov, svarttärna m.fl.	GA- ÅÅ	7F 9i 8F 0h 8F 0i 8F 1i
1	<u>Stångån mellan Juttern och Åsunden</u> , fågel-skyddat område mellan Tyrisfors och Blomsfors, förekomst av änder, knölsvan, fiskgjuse, brun kärrhök och vadare.	K 80:1	7F 4j 7F 3j 7G 4a 7G 3a
1	<u>Horn</u> , sjön Rien och Stångåns dalgång, fukt-ängar och alkärr med rikt fågelliv.	K 80:2	7G 3a
1	<u>Bränna-området vid Juttern</u> , sankmarker och välutbildade vassar, rikt fågelliv.	K 99	7F 3j 7F 2j
1	<u>Drevsjön</u> , grund, nästan helt vassbevuxen sjö, rikt fågelliv, värdefull lokal.	K 104	7G 2a
1	<u>Nimmern</u> , grund, relativt eutfierad sjö, rikt fågelliv, mycket värdefull lokal.	K 33	7F 7j
1	<u>Storåns dalgång</u> från Kisaån till Åsunden, högt vattenstånd under våren, sankängar, rastlokal.	K 30:4	7F 6i 7F 7i
1	<u>Övre Emmaren</u> , eutfierad sjö, blivande naturreservat intill Idhult.	K 68	7G 5b
1	<u>Drillaån</u> med Bjärsjön, bäckens lopp från Glottern via Bjärsjön-Eriksholm till Järnlunden, värdefull häckningslokal.	SF	7F 8i 7F 9i
1	<u>Västra Eneby-området</u> , sank stränder med vassar och tuvig alskogsvegetation, Adler-skogssjön.	K 46:1	7F 6i
1	<u>Kvarntorp</u> , gamla kvarndammen med biotopvårdande insatser genom Söderö.	K 23	7G 8b
1	<u>Mjölsejön</u> och norrut till Mjölsefall samt söderut till Övre Föllingen.	SF	7F 6g
1	<u>Område öster sjön Drögen</u> med ett 20-tal små-sjöar och gölar inom en yta av ca 10 km ² .	SF	7F 7h
1	<u>Kisaån</u> uppströms Långasjönäs pappersbruk, Kisaån nedströms Långasjönäs och genom Kisa borde vara intressant, men är starkt nedsmutsad av pappersbrukets utsläpp.	SF	7F 5h 7F 5i
1	<u>Näs</u> , sank stränder runt vassbevuxen vik av Åsunden.	SF	7F 6j
1	<u>Ullviken</u> , igenväxande vik av Åsunden, värdefull.	SF	7F 6j

1	<u>Utdala kärr</u> , igenväxande vik av Åsunden, värdefullt.	SF	7F 6j
1	<u>Vångsjön</u> , Vånga, bl.a. förekomst av svart-hakedopping, tillfälligt besökt av svart-halsad dopping. Rastlokal för änder.	SF ÅR	7G 7a
0	<u>Stjärneviks ängar</u> , Oppeby, sankängar med omgivande buskvegetation.	SF	7F 6j
0	<u>Storgöl-Mellangöl-Lillgöl</u> , status okänd.	SF	7F 7j
0	<u>Hernejön</u> , " "	SF	7G 5b
0	<u>Skrubbetallskärr</u> , Drabo, " "	SF	7G 6c
0	<u>Åsbogöl</u> , Frössvik " "	SF	7G 6a
0	<u>Åseramossen</u> , Frösevik " "	SF	7G 6a
0	<u>Tranviken</u> , Björkfors " "	SF	7G 6b
0	<u>Ytteröskärret</u> , Kärra " "	SF	7G 6a
0	<u>Hemkärret</u> , Kärra " "	SF	7G 5a
0	<u>Nedre Ryda</u> , Åsunden " "	SF	7G 6a
0	<u>Långmossar</u> , Drabo " "	SF	7G 6c
0	<u>Storängen</u> , Vada " "	SF	7G 7a
0	<u>Område söder Horsfjärden</u> med ett 20-tal små-sjöar och gölar inom en yta av ca 10 km ² .	SF	7G 8b 7G 9b
0	<u>Björnmossen</u> med sammanhängande gölar, vat-tendelare N-S.	SF	7F 3i
0	<u>Hemsjön</u> , påverkas av utfyllnad från såg.	SF	7F 3j
0	<u>Hingstbomossen med Gräsögl</u> , stort sammanhängande mossområde som sträcker sig in i H län.	SF	7G 2c
0	<u>Barngölen</u> med mosse, status okänd	SF	7F 3j
0	<u>Lomgöl</u> " "	SF	7F 3i
0	<u>Storgöl</u> med Storö " "	SF	7F 4j
0	<u>Togöl</u> " "	SF	7F 3j
0	<u>Jungfrugöl-Gäddgöl</u> " "	SF	7F 3j
0	<u>Römossen</u> " "	SF	7G 3c
0	<u>Olycksmossen</u> " "	SF	7G 3c

LINKÖPINGS KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
3	<u>Svartåmynnings naturreservat</u> , starrmader, vassområde, synnerligen rikt fågelliv.	L 24 TL 62	8F 6g 8F 6h
2	<u>Kungsbro</u> , starrmader, vassområden, lämplig biotop för sumphöns, vadare, änder, skäggdopping, gräshoppsångare, förekomst av skägges.	L 14	8F 7g 8F 7h

2	<u>Häradsjärret</u> , översvämningssmarker, starrmader och vassområden, förekomst av kornknarr, gräshoppsångare, brun kärrhök, rördrom.	L 47	8F 7j 8F 6j
2	<u>Stångåmyrningen</u> , invallad mark, vassar och kärrmark, mycket rikt fågelliv, bl.a. förekomst av skägges.	JÅH TT	8F 6h
2	<u>Ö.Skrukeby-Lillkyrka</u> , sank strandrensa, häckning av brun kärrhök, rördrom, rödbena m.fl. arter, på äarna bl.a. gråtrut och strandskata.	L 48	8F 7j 8G 7a 8G 7b
2	<u>Lillkyrka</u> , översvämningssmarker, häckning av flera andarter, enkelbeckasin, rödbena m.fl. arter, framförallt god rastlokal.	L 49	8G 7b 8G 6b
2	<u>N.Teden</u> , eutrof sjö, översvämningssmarker med rik fågelfauna, förekomst av brun kärrhök, vigg, svarthakedopping, häger, fiskeplats för fiskgjuse.	L 55	8G 4b 8G 4c
1	<u>Hallebysjön</u> , se Norrköpings kommun.	L 52	8G 5b 8G 5c
1	<u>Motala ströms gamla fåra vid Ljungebro</u> , bl.a. häckning av kungsfiskare, förekomst av strömstare.	L 07	8F 7g
1	<u>Stjärnorpsravinen</u> , slingrande bäckfåra, allmänt rikt fågelliv, bl.a. kungsfiskare.	L 08	8F 8g 8F 8h 8F 7h
1	<u>Bergadammen</u> , Smedstadbacken, Linköping, häckande rörhöna, kanadagås, tillfälligt svarthakedopping, strömstare, fiskeplats för fiskgjuse.	ÅR	8F 4h
1	<u>Damm vid Rakered</u> , f.d. lentag med häckande svarthakedopping, kanadagås, rörhöna, rastlokal för änder.	ÅR	8F 4g
1	<u>Åsarpgölen</u> , Ulrika, rikt fågelliv, förekomst bl.a. av svarthakedopping.	JÅH	8F 0f
1	<u>Målasjön</u> , liten eutrof sjö, förekomst bl.a. av svarthakedopping.	TT	8F 1h
1?	<u>Sträp</u> , igenväxande sjö med rikt fågelliv, mer information nödvändig.	L 63	8F 1h 8F 0h
1?	<u>Korsmossen</u> , intressant mosse med bl.a. häckning av fiskgjuse.	BH	8F 9h
0	<u>Kaga</u> , deltabildningar i Svartån, frekventerade av änder och gäss.	L 23	8F 6g
0	<u>Tuna</u> , vassområden i Roxen med rikt fågelliv.	L 45	8F 7i 8F 7j 8F 6i
0	<u>Vistjärret</u> , kärrmark, ganska rik fågelfauna, förekomst av gräshoppsångare, tillfälligt kornknarr.	TT	8F 3j

MJÖLBY KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
4	<u>Tåkern</u> , ornitologiskt område av internationellt intresse.	M 01	8E 3i 8E 3j 8E 4i 8E 4j
3	<u>Älgsjöområdet</u> , tre näringsrika sjöar, tidigare dödissjöar, värdefulla fågellokal, häckning av svarthakedopping, god vadarelokal.	M 04	8F 4a 8F 5a
2	<u>Svartådalen vid Hulterstad</u> , vidsträckta mader, häckning av storspov, enkelbeckasin, gulärta, rastplats för trana, sångsvan, gäss, jorduggla, blå kärrhök.	M 09 TL 72	8F 2b 8F 2c
2	<u>Svartån</u> , mellan Normlösa och Solberga, bl.a. flera häckningsplatser för kungsfiskare.	TT	8F 3c 8F 3d 8F 4c 8F 4d
1	<u>Kilarpesjön</u> , rikt fågelliv med bl.a. svarthakedopping som häckande.	M 23:1	8F 2d
1	<u>Hargsjön</u> , häckande skäggdopping och knölsvan, tillfälligt besökt av trastsångare, näktergal, fiskeplats för fiskgjuse.	GBn	8F 2d
1	<u>Aren</u> , ganska rikt fågelliv, häckande knipa, skäggdopping, knölsvan.	ÅR	8F 1d
1	<u>Skogssjön</u> , allmänt värdefull sjö.	GBn	8F 3b 8F 3c
1	<u>Aspegården</u> , lerdammar vid tegelbruk, rastlokal för vadare och änder, förekomst av smådopping.	GBn	8F 3b
1	<u>Lillån</u> , dalgång mellan Himmelsby och Mattem, betydelsefull rastlokal.	JÅH	8F 2e 8F 3e

MOTALA KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
4	<u>Tåkern</u> , se Mjölby kommun.	M 01	8E 3i 8E 3j 8E 4i 8E 4j
3	<u>Kärnskogsmossen</u> , målområde i skjutfält, häckningslokal för trana, ljungpipare, storlom, grönbena, fiskgjuse m.m., i omgivningen många intressanta mindre sjöar, mossar och vattendrag.	KE JÅH TT	9F 4d 9F 4e 9F 5d 9F 5e
2	<u>Boren</u> , eutrof sjö, främst södra stranden mellan Borensberg och Motala, vidsträckta vassmarker och sankområden, häckning av bl.a. brun kärrhök, rördrom, flera doppingarter, grågås, trastsångare.	JÅH TT	8F 8b 8F 8c 8F 8d

2	<u>Tycklingeviden</u> , sannolikt minst av länsintresse, strandängar, vassområden, viktig häcknings- och rastlokal för många fågelarter, häckande t.ex. småskrake, strandskata, troligen kärrenäppa, många rariteter observerade.	TL 63 TT	8E 6i 8E 6j
1-2	<u>Sandbyområdet</u> , delvis samma typ som Tycklingeviden, men något lägre status.	TT	8F 7a
1-2	<u>Starby</u> , reningsdammar, vass och strandängar, lokal av samma typ som Tycklingen, många observationer av rariteter.	TT	8E 6j
1	<u>St. Bredmossen</u> , spelplats för orre, tidigare häckningslokal för fiskgjuse.	JÅH	9F 1d
1	<u>Bäcken St. Vänstern-Stråken</u> , (Karlström), häcknings- och övervintringslokal för strömstare, sankmarker med bl.a. rastplats för sångsvan.	JÅH KE	8F 9c
1	<u>Ommen</u> , NO Kvarn, bl.a. rastplats för sångsvan.	JÅH	9F 0f
1	<u>F.d. Perstorpesjön</u> , SO Tjällmo, sankmarker med häckning av kanadagås, förekomst av svarthakedopping.	TT	9F 1e
1	<u>Norrbynsjön</u> , vassrik sjö med förekomst av bl.a. rördrom, brun kärnhök och rastande sångsvan.	JÅH	8F 8e 8F 8f
1	<u>Motalaviken</u> , god vinterlokal.	TT	8F 7a 8F 8a
1	<u>Torvsjön</u> , bl.a. häckande svarthakedopping.	KE	8F 9c
1	<u>Illersjön</u> , förekomst av gräshoppsångare och sumphöns.	KE	8F 8a 8F 9a
1	<u>Innerviken vid S. Freberga</u> , fin rastplats för vadare under höststräcket.	KE	8F 7a
0	<u>Sjösystemet Knarkegölen-Norrnsjön-Sörsjön-Björnbäcken-Höksjön-Godegårdsån-De Geersfors</u> .	KE	9F 1c 9F 2c 9F 3c
0	<u>Ringarhultsån-Hättorpsån-Storån</u> , vidsträckt sankmarker innan Stora Tron.	KE	9F 1d 9F 1e 9F 1f
0	<u>Kvarnsån-Bredån</u> , status okänd.	KE	8F 9d 9F 0e 9F 1e
0	<u>Torsjön</u> med intilliggande sankmark.	KE	9F 1d 9F 1e
0	<u>Tillefärds skvackva och Tillefärdsåns utlopp i Storsjön (delvis T län).</u>	KE	9F 5d
0	<u>Fläde mossar</u> , status okänd.	KE	9F 1b
0	<u>Blackfärds mossen-Bredsjö mossen</u> , med mellanliggande Bredsjön, status okänd, (delvis T län).	KE	9F 3c 9F 3d 9F 4c 9F 4d

NORRKÖPINGS KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
3	<u>Svensksundsviken (Svinsunds fjärden)</u> , sankmarker och vassområden av ornitologiskt riksintresse, bl.a. häckande sydlig kärrenäppa, brushane, snatterand, stjärtand och brun kärnhök.	N 35 TL 57	8G 9g 8G 9h 9G 0g 9G 0h
3	<u>Fjällmossen</u> , opåverkad mosse av ornitologiskt riksintresse, häckning av trana, fiskgjuse och ljungpipare.	N 61	9G 1h 9G 1i
2	<u>Glans utlopp (Leonardsberg)</u> , starr- och vassområden i Glan och Motala ström, ornitologiskt mycket intressant.	N 85	8G 9c 8G 9d
1-2	<u>Klevberget</u> , Dymlingen, strandängar, gott om olika fågelarter, bl.a. rördrom och brun kärnhök.	N 102	8G 7a 8G 7b
1-2	<u>Norsholm-Lillkyrka</u> , vassar och strandängar vid Roxen med mycket rikt fågelliv.	N 103	8G 7b
1-2	<u>Område vid Ribblingsholm</u> , strandängar med rikt fågelliv, värdefull häckningslokal.	TL 51	8G 9b
1-2	<u>Skenäs</u> , stranden utmed Ållonöfjärden, gott om fågel, bl.a. rördrom och brun kärnhök.	N 33 TL 57	9G 0i
1	<u>Eggeby</u> , Varaåns mynning, gott om fågel, området föga känt.	N 33	8G 9i
1	<u>St. Runken och Lövstadsjön</u> , näringsrika fågelsjöar med strand- och myrvegetation, vassar och videsnår.	N 87	8G 8c
1	<u>Hallebysjön</u> , eutrof sjö, rik fågelfauna, brun kärnhök, vattenrall, brunand, svart-hakedopping, i strandskogen näktergal.	N 108 L 52	8G 5b 8G 5c
1	<u>Landsjön</u> , allmänt rikt fågelliv, förekomst av smådopping, "polish swans".	TT	8G 7c
1	<u>Hampsjön</u> , synnerligen värdefull häckningslokal, förekomst av svarthakedopping.	JÅH OJ	9G 1g
1	<u>L. Sidus och Prästholmen</u> , strandängar, goda häckfågellokal.	N 36 TL 56	8G 9f 8G 9g
1	<u>Oxtorpesjön</u> , mesotrof fågelsjö, häckning av bl.a. svarthakedopping.	N 06 SV 54	8G 7g
1	<u>Abborregölen</u> , liten sjö samt myrmarker, häckningsplats för trana.	N 67	9G 4e
1	<u>Stockholmstorpesjön</u> , häckningslokal för svarthakedopping.	TG	8H 7b
1	<u>Bårlejasjön</u> , bl.a. förekomst av svarthakedopping.	JÅH	8G 7d
1	<u>Alsättersjön</u> , bl.a. förekomst av svart-hakedopping.	TT	8G 7d

1	<u>Göl 0,5 km Ö Böksjön</u> , häckning av svart-hakedopping.	OJ	9G 1g
1	<u>Svinsjön</u> , mycket eutrof sjö, brun kärnhök har häckat.	TT	9G 1g
1	<u>Viksjön</u> , häckplats för brun kärnhök.	TT	9G 1g
1	<u>Motala ström</u> , god fågelokal, bl.a. rördrom, brunand, vigg, skrattmå, svart-hakedopping.	TT	8G 8b
1	<u>Herrebrokärret</u> , numera utdikad och för-stört av soptipp, gräshoppångarlokal.	TT	8G 8d
1?	<u>Björnsnäs</u> , havsstrandäng, tämligen rikt fågelliv, rastplats, troligen försämrad på senare år.	N 43 TL 52	9G 0e
0	<u>Övre sundet-Nedre sundet</u> , sankmark med mindre vattenspeglar, god fågelokal, bl.a. rördrom.	N 16	8H 6a
0	<u>Stapelsjön</u> , eutrof sjö, täta vassar, god fågelokal liksom omgivande innerfjärdar och strandängar.	N 26	8H 8c
0	<u>Trollskär</u> , strandängar, vassbevuxna ytor, god häckfågelokal.	N 41 TL 53	9G 0e
0	<u>Risten</u> , skogs- och myrområde öster om Risten-Käxten, rik skogsfågelfauna.	N 78	9G 1c
0	<u>Broxvik</u> , Bosöfjärden, strandängar med rikt fågelliv.	TL 58	8H 8b
0	<u>Glottern</u> , status okänd	TT	9G 1e 9G 2e
0	<u>Ågelsjön</u> , " "	TT	9G 1d
0	<u>Lövsjön</u> , " "	TT	9G 1h

SÖDERKÖPING OCH VALDEMARSVIKS KOMMUNER

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
3	<u>Yxningen</u> , hela sjön, synnerligen betydelsefull häckningslokal, häckning av häger, lärkfalk och storlom.	SV 59	8G 2g 8G 2h 8G 1g 8G 1h 8G 0h 8G 0i
2	<u>Hällerstadsjöområdet</u> , en av länets förnämsta fågelsjöar av mindre format.	SV 48 TL 60	8G 5d 8G 5c 8G 6d
2	<u>Vispolen</u> , igenväxande fågelsjö, allmänt rikligt fågelliv, svarthakedopping, rördrom och sothöns, vattenrall, brun kärnhök.	SV 58	8G 5f 8G 5g 8G 4f 8G 4g
1	<u>Fridhem</u> , uppdämt kärrområde, sothöns, små-dopping, svarthakedopping.	SV 80	8G 2i

1	<u>Björkelund-Mörtsjön</u> , större ödemarksområde med mossar, kärrmarker och mindre sjöar, häckning av trana och orre.	SV 87	8G 1j 8G 2j
1	<u>Danebosjön-Högvedssjön</u> , vassjöar med rikt fågelliv, sothöns, skäggdopping, vatten-rall, tillfälligt småfläckig sumphöna, brun kärnhök.	SV 92	8H 0a 7H 9a
1	<u>Rånen</u> , eutrof fågelsjö, brun kärnhök, knölsvan, skäggdopping, svarthakedopping, sothöns, flera arter, fiskeplats för häger.	SV 96	7G 9j 7G 8j
1	<u>Hummelsätter</u> , Hummelsättersviken vid Hövern, betad strandäng, rikt fågelliv.	SV 46	8G 4d
1	<u>Vagnmossen</u> , stor, öppen mosse, rastplats för trana, häckning av orre och skogssnäppa.	SV 53	8G 7e 8G 7f
1	<u>Norra Ken</u> , Sverkersholmsfjärden, Åndebo-viken, skäggdopping, rördrom och sothöns.	SV 59	8G 4f 8G 4g
1	<u>Gusumsån</u> , tidigare häckning av kungsfiskare, övervintring av strömstare, smådopping.	SV 64	8G 1h 8G 2h
1	<u>Strolången</u> , eutrof spricksjö med strandängar, rastplats för sångsvan, häckning av flera arter.	SV 65	8G 3h 8G 4h
1	<u>Gibbenäs</u> , långgrund del av Gropviken, rikt fågelliv.	SV 70	8G 4j
1	<u>Byngaren</u> , fiskeplats för fiskgjuse.	SV 79	8G 2i
1	<u>Vindommen</u> , något eutrofierad sjö, fiske-plats för häger och fiskgjuse.	SV 97	7G 9h 7G 9i 7G 8h 7G 8i
1	<u>F.d. Munkgöl</u> , sänkt göl, kärrmarker, värdefull häckningslokal.	JÅH	8G 0i
1	<u>Lillsjön</u> , Gusum, häckning av svarthakedopping.	LP	8G 2i
1	<u>Värlesjön</u> , häckning av svarthakedopping.	TT	8G 5g
1	<u>Oxtorpesjön</u> , se Norrköpings kommun.	SV 54	8G 7g
1	<u>Ivårån</u> , häckningsplats för kungsfiskare.	TT	8G 6f
1	<u>Kattedalsfjärden</u> , uppgrundad vik av Valdemarsviken, stora vassbälten, riklig häckning av skäggdopping, knölsvan och flera arter.	JÅH	7H 8a 7H 9a
1	<u>Långmossegöl, Liselgöl</u> , gölar med tämligen rikt fågelliv, tillfällig häckning av svarthakedopping.	TT	8G 1j

YDRE KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
3	<u>Sommen</u> , se Boxholms kommun.	GBn	
2	<u>Fundsoda</u> , Bodasjön, oligotrof sjö, iakttagelser av smålom, samt Mosebromossarna, den bästa mossmarken i södra Östergötland med trana, grönbena, varfågel sedda under häckningstid.	Y 47 TT	7F 1f
1-2	<u>Djupängarna</u> , Hestra, kvarndamm med intilliggande sankmarksområde, delvis använt som tipp för fyllnadsmassor, kommunens enda häckningsplats för skrattnås, dessutom häckning av svarthakedopping, rikt tillhåll för änder.	LEW	7F 5b
1-2	<u>Östra Lägern</u> , häckningsplats för bl.a. häger, fiskgjuse, lärkfalk, storlom.	LEW	7F 1c 7F 2b 7F 2c
1	<u>Sunnanå mader</u> , Torpa, rik andförekomst med bl.a. häckning av brunand.	LEW	7F 5c
1	<u>Rocks mosse</u> , en av de större högmossarna i Ydre.	LEW	7F 5e
1	<u>Nästången</u> , N. Vi, häckning av skäggdopping, förekomst av småfläckig sumphöna, smålom, storlom, kricka, småskrake, brun kärrhök, tillfälligt alfågel, bergand.	TT ÅR	7F 3e 7F 3f
1	<u>Östersjön</u> , häckning av storlom, storskrake.	GBt	7F 3f
1	<u>Bulsjön</u> , Broby-Österbymo-Nästången, riklig förekomst av knipa, häckande enkelbeckasin, drillsnäppa, iakttagelser av häger, sångsvan, gräshoppsångare, övervintrande strömatare.	ÅR	7F 2d 7F 2e
1	<u>Lillängsgölen vid Lägern</u> , rikt fågelliv, häckningslokal för svarthakedopping, flera arter, tillfällig förekomst av smådopping, brushane, furageringsplats för trana.	GBt ÅR	7F 1c
1	<u>Gunnarstorpagölen</u> , förekomst av bl.a. svarthakedopping.	GBt	7F 3d
1	<u>Ödesjön</u> , häckning av storlom, förekomst av smålom.	GBt	7F 5d
1	<u>St. Sundsjön</u> , häckning av storlom, storskrake, tillfällig förekomst av häger, sångsvan.	GBt	7F 3d
1	<u>Lillsjön</u> , häckning av skäggdopping, rörhöna, tillfällig förekomst av storskrake.	GBt	

ÅTVIDABERGS KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
1-2	<u>Strålången</u> , västra delen halvt igenvuxen, häckning av åta, kricka, stjärtand, knölsvan, sothöna, vattenrall, enkelbeckasin.	Å 49	8G 2c
1-2	<u>Ommen</u> , vassrik sjö, mycket rikt fågelliv, häckning av brun kärrhök, vattenrall, rördrom, kricka, brunand, tillfälligt blå kärrhök, sångsvan.	Å 53	8G 3b 8G 3c
1-2	<u>S. Teden</u> , sjö med rik vasstillgång, mycket rikt fågelliv, bl.a. brun kärrhök.	Å 55	8G 3c
1	<u>Sunnebo-Bysjön</u> , träskområde, häckning av svarthakedopping, knölsvan, tillfälligt brun kärrhök, skedand, brunand, kricka, grönbena, enkelbeckasin, gräshoppsångare.	Å 33	8G 1d
1	<u>Glan</u> , häckning av knölsvan, skäggdopping, sothöna, kricka, drillsnäppa, tillfälligt häger och fiskgjuse.	Å 12:4	8G 0b
1	<u>Bysjön</u> , främst kärr vid Templet, förekomst av enkelbeckasin, rörsångare, näktergal, härmsångare, tillfälligt flodsångare.	Å 12:6	8G 0b 8G 0c
1	<u>Storån</u> , övervintringsplats och häckningslokal för strömatare.	Å 17:8	7G 9a
1	<u>Dyveln</u> , starkt eutrofierad sjö, häckning av svarthakedopping, sothöns och kricka, vattenrall.	Å 48:6	8G 2b
1	<u>F.d. Öbosjön</u> , utdikad sjö, sälgsnår, rikt fågelliv, rastplats för trana.	Å 50	8G 2c
1	<u>Backvalsinge</u> , uppdämd bäck, häckning av knipa, svarthakedopping, drillsnäppa.	Å 54	8G 3c
1	<u>Vinkärret</u> , sankmark med rikt fågelliv.	Å 113	8G 1c
1	<u>Svingöl-Ljusöl</u> , små tjärnar med svarthakedopping, knölsvan, kricka, knipa.	Å 124	8G 1f
1	<u>St. Målen</u> , konstgjord sjö, bl.a. häckning av svarthakedopping.	Å 108	8G 2a
0	<u>Tran</u> , häckning av fiskgjuse.	Å 11	8G 0b
0	<u>Öjsjön</u> , häckning av fiskgjuse.	Å 19	8G 0e
0	<u>Nedre Virken</u> , södra delen, häckplats för fiskgjuse.	OS	7G 9b 7G 9c
0	<u>Följaren</u> , igenväxningssjö, möjligen av framtida intresse.	OS	8G 1b

ÖDESHÖGS KOMMUN

Klass	Lokal, karaktär, kvalitet	Referens	Karta
4	<u>Tåkern</u> , se Mjölby kommun.	M 01	

1-2	<u>Ödeshögs reningsdammar</u> , god rastlokal för änder, häckning av svarthakedopping, förekomst av smådopping.	GBj	8E 1g
1	<u>Hedakärret</u> , god vadarlokal på våren, förekomst av gräshoppsångare.	TT	8E 2h
1	<u>Ålabäckens ravin</u> (Sverkerskapellet), bäckravin med bl.a. kärrsångare.	GBj	8E 2g
1	<u>Orrnäset</u> nedanför Orrnäs, bl.a. trolig fjäckplats för strömstare.	GBj	8E 1f 8E 1g
0	<u>Fjättmun-Lillån</u> , oligotrof sjö och å med stora sankängar, föga känd.	TT	8E 1i 8E 1j 8E 2i 8E 2j
0	<u>Visjön</u> , status okänd.	TT	8E 0g
0	<u>Bäckravin vid Stava</u> , status okänd.	GBj	7E 9f
0	<u>Bäckravin vid Kleven</u> , " "	GBj	7E 8f
0	<u>Bösjön-Flugebosjön-Vagnsjön</u> , oligotrofa sjöar, dåligt kända.	GBj	7E 8h
0	<u>Kärr vid Renemo</u> , status okänd.	TT	8E 0g 8E 0h
0	<u>Morlejsjön</u> , status okänd.	TT	7E 8g

REFERENSER

Publikationer:

- B = Naturvårdsinventering, Boxholms kommun 1974
 F = " , Finspåns kommun 1974
 K = " , Kisa kommunblock 1969
 L = " , Linköpings kommun 1971
 M = " , Mjölby kommun 1973
 N = " , Norrköpings kommun 1974
 SV = " , Söderköpings och Valdemarsviks kommuner 1975
 Y = " inom Ydre kommun 1969-70
 Å = " , Åtvidabergs kommun 1974
 GA-ÅA = Andersson, G. & Andersson, Å. 1972. Häckfågelfaunan i sjön Järnlunden 1956-1970. Vår Fågelvärld 31: 96-110.
 TL = Larsson, T. 1972. Den hävdade fuktängen från ornitologisk synpunkt. Skogshögskolan, Stockholm.

Enskilda:

BH=Bo Hinnerson, GBj=Gunnar Björkman, GBt=Gunnar Blomqvist, GBn=Göran Bergengren, JÅH=Jan-Åke Holmbring, KE=Kenneth Engström, LEW=Lars Evert Wixe, LP=Lars Pettersson, OS=Olof Söderbäck, OJ=Olle Jonsson, SF=Sten Fällström, Folke Pettersson, Lennart Hansson, SG=Sivert Grundström, TT=Tommy Tyrberg, TG=Torvald Gustavsson, ÅR=Åke Rindeljäll.